

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Харківської державної академії дизайну і мистецтв
Протокол № 16 від 04.11.2025 року

Голова Вченої ради,
ректор

Олександр СОБОЛЄВ

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом №98 - ОП від 04.11.2025 року

Харківської державної академії дизайну і мистецтв

**ПЛАН РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА В
ХАРКІВСЬКІЙ ДЕРЖАВНІЙ АКАДЕМІЇ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ
ДО 2030 РОКУ**

м. Харків
2025 рік

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Розвиток інклюзивного середовища в Харківській державній академії дизайну і мистецтв (ХДАДМ) безпосередньо пов'язаний із реалізацією положень Національної стратегії створення безбар'єрного простору в Україні, що базується на наступних законодавчих актах і міжнародних документах: Загальній декларації ООН про права людини (1948 р.); Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю (2006 р.); Конвенції ООН про права дитини (1989 р.); Конвенції ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти (1960 р.); Саламанській декларації про принципи, політику і практичні дії у сфері освіти людей з особливими потребами (1994 р.); Конституції України (254к/96-ВР, 1996 р.); Законі України «Про освіту» (2145-VIII, 2017 р.); Законі України «Про вищу освіту» (1556-VII, 2014 р.); Законі України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» (875-XII, 1991 р.); Законі України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» (2017-III, 2000 р.); Законі України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» (2961-IV, 2006 р.); Законі України «Про соціальні послуги» (2671-VIII, 2019 р.); Концепції розвитку інклюзивного навчання (наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 р. № 912); Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 р. № 635); Національній стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 р. (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 р. № 366).

Стратегія ХДАДМ в створенні інклюзивного середовища включає ключові напрями державної політики щодо забезпечення рівних можливостей для всіх громадян, формування доступної інфраструктури, розвитку цифрової доступності та соціальної інтеграції осіб з інвалідністю. Для академії це передбачає системну роботу у трьох взаємопов'язаних площинах: фізичній доступності, організаційній підтримці та культурі інклюзії.

Фізична доступність передбачає поступове впровадження безбар'єрних рішень в усіх будівлях і приміщеннях академії, включно з робочими місцями для осіб з інвалідністю. До перспективних напрямів належить модернізація пандусів, облаштування спеціальних санвузлів, адаптація робочих місць для осіб з різними видами інвалідності, а також забезпечення зручного доступу до приміщень академії.

Організаційна підтримка включає розвиток гнучких режимів праці, створення системи індивідуальних планів роботи та професійного розвитку, запровадження електронних платформ для дистанційного доступу до інформаційних ресурсів, навчальних матеріалів та документів академії, а також постійний моніторинг умов навчання й праці, та ефективності інклюзивних заходів. Важливим напрямом є підвищення кваліфікації керівників і співробітників академії щодо потреб здобувачів освіти та співробітників з інвалідністю.

Культурна інклюзія спрямована на формування толерантної корпоративної атмосфери, яка базується на повазі до гідності кожного здобувача вищої освіти та співробітника, взаємопідтримці та партнерстві у колективі. Перспективними є заходи щодо підвищення обізнаності персоналу, тренінги з інклюзивної комунікації, освітні проєкти та культурні ініціативи, які сприяють соціальній інтеграції та залученню осіб з інвалідністю до активного студентського та професійного життя академії.

Особливу увагу в перспективному плані розвитку інклюзії приділено *інноваційним технологіям*. Використання цифрових рішень, адаптивного програмного забезпечення, спеціалізованих пристроїв для роботи дозволить мінімізувати функціональні бар'єри та забезпечити повноцінну участь осіб з інвалідністю у всіх процесах академії.

Реалізація цих заходів в контексті Національної стратегії безбар'єрності створює підґрунтя для системного підходу до інклюзії, що дозволяє ХДАДМ бути сучасним, європейсько орієнтованим закладом освіти.

ПЛАН ЗАХОДІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА В ХДАДМ ДО 2030 РОКУ

№	Стислий опис заходу	Термін виконання	Виконавець
<i>Забезпечення фізичної доступності приміщень академії</i>			
1	Виконати маркування сходів.	2025-2026	Адміністративно-господарський відділ, бухгалтерська служба
2	Перед перешкодами, що становлять небезпеку для осіб з порушенням зору, а також паралельно до сходів, перед і після сходового маршруту розташувати попереджувальну тактильну смугу.	2025-2026	Адміністративно-господарський відділ, бухгалтерська служба
3	Біля входів до приміщень академії встановити зовнішні тактильні інформаційні таблички, які міститимуть назву будівлі та години її роботи.	2025-2026	Адміністративно-господарський відділ, бухгалтерська служба
4	На вході/виході корпусів встановити план-схему будівлі, що містить інформацію про розташування приміщень, де надаються освітні послуги або знаходяться відділи академії.	2025-2026	Адміністративно-господарський відділ, бухгалтерська служба
5	Забезпечити розміщення схем евакуації та супровідної інформації в доступних і зручних для осіб з інвалідністю місцях, із урахуванням принципів універсального дизайну.	2025-2026	Адміністративно-господарський відділ
6	Поряд із входами в приміщення академії облаштувати велопарковку.	до 2030 р.	Адміністративно-господарський відділ, бухгалтерська служба

№	Стислий опис заходу	Термін виконання	Виконавець
7	Модернізувати встановлені пандуси.	до 2030 р.	Адміністративно-господарський відділ, бухгалтерська служба
8	Встановити похилий сходовий підйомник із прямолінійною траєкторією руху в головному корпусі академії (корпус №1) з метою забезпечення безперешкодного доступу осіб, які пересуваються за допомогою крісел колісних, до приміщень першого поверху.	до 2030 р.	Адміністративно-господарський відділ, бухгалтерська служба
9	Облаштувати на перших поверхах корпусів академії аудиторій для навчання осіб з інвалідністю.	до 2030 р.	Адміністративно-господарський відділ
10	Облаштувати на перших поверхах корпусів академії туалети для осіб з інвалідністю.	до 2030 р.	Адміністративно-господарський відділ, бухгалтерська служба
<i>Підвищення інклюзивної доступності офіційного вебсайту</i>			
11	Впровадження функцій зміни контрастності та розміру шрифту на сайті.	2025 р.	Інформаційно-обчислювальний центр
12	Оптимізувати мобільну версію сайту для зручного перегляду.	2025 р.	Інформаційно-обчислювальний центр
13	Забезпечити сумісність сайту з програмами екранного читування (JAWS, NVDA)	2025-2026	Інформаційно-обчислювальний центр
<i>Впровадження політики безбар'єрності в освітній процес</i>			
14	У межах усіх освітніх програм передбачити включення до планів навчальних завдань розробку проєктів, що тематично охоплюють питання формування безбар'єрного середовища, підтримки осіб, які користуються кріслами колісними, забезпечення гендерної рівності, а також збереження та підтримки ментального здоров'я.	Щорічно з 2025 р.	Факультети
15	Запровадити проведення конкурсу студентських робіт, присвяченого Міжнародному дню людей з інвалідністю (3 грудня), з метою формування культури поваги до прав і гідності осіб з інвалідністю, а також розвитку соціально орієнтованого мистецького мислення серед здобувачів освіти.	Щорічно з 2025 р.	Факультети
16	Організація проведення лекцій та тренінгів з інклюзивної комунікації для студентів та співробітників академії.	Щорічно з 2025 р.	Відповідальна особа з питань безбар'єрності, гендерної рівності та ментального здоров'я
17	Розробка Методичних рекомендацій щодо створення сприятливих умов праці для співробітників з інвалідністю та Методичних рекомендацій щодо організації навчання здобувачів з особливими освітніми потребами.	2025 р.	Відповідальна особа з питань безбар'єрності, гендерної рівності та ментального здоров'я